

Umrl je čast. gospod Jožef Sorglechner župnik na Hajdinju pri Ptuju. Bolehavi starček šel si je iskat zdravja v Doberno, a tam ga je dohitela smrt dne 23. t. m. Dne 25. maja so zemeljske ostanke prepeljali na Hajdin ter jih ondi v slovesnem sprevodu izročili materi zemlji. Rajni Sorglechner je bil blagi mož, vobče priljubljeni dušni pastir, ki se je strogo ravnal po svojih stanovskih dolžnostih. Ljubili so ga vsi, ki so ga poznali, Slovenci kakor Nemci, posebno pa njegovi mu iz srca udani farani, ki so v znak svoje žalosti to svojo ljubezen tudi pri pogrebu dejansko pokazali. Bodi mu zemljica lahka!

Oznanilo. Naznanja se, da se letos žvepljena moka, ki je najboljši in najgotovejši pripomoček zoper grozdno plesnobo (Traubenschimmel, Oidium Tuckeri) ne dobiva več od deželnega odbora, temuč od zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem, in sicer v Gradcu, Mehlplatz Nr. 1, kamor se naj vsakdo obrne, ki želi take moke. (Verband der landwirtschaftlichen Genossenschaften in Graz, Mehlplatz Nr. 1).

Poučni tečaj za drenažo. Od dne 6. do 11. junija t. l. vršil se boue v Vuhredu vsled odredbe štajerskega deželnega odbora poučni tečaj za take kmete in kmečke delavce, ki se želijo o vzboljšanju zemljišč praktično izvežbati.

V svrhu spodbude k obiskovanju tega tečaja ustanovil je štajerski deželni odbor za obiskovalce (udeležence) 12 štipendij po 20 kron, kateri se bodo ubožnim kmečkim delavcem podelili ter jim tako udeležbo omogočili.

V Savo skočila in utonila je dne 14. maja pri brodu blizu Rajhenburga 40 letna, slaboumna kmečka hči Marija Jug iz Armeškega.

Požar po otrocih. Dne 13. t. m. so se igrali s žvepljenkami otroci Andreja Požar-a, posestnika v Slogonskem, občina Kapela pri Brežicah. Zatosili so ogenj v gospodarskem poslopju, katero je s krmo in gospodarskim orodjem vred do cela pogorelo. Dohiteli delavci so zabranili, da se ogenj ni dalje razširil. Škoda se ceni na 16 sto kron. — Zopet in zopet stariše svarimo: Pazite na otroke ter skrivajte pred njimi nevarne stvari!

Nesramno počenjanje. Neki nesramni dopisun ki je nam prav dobro znan, blati v „Domovini“ g. Žumer-ja iz Drgonje vasi na tak način, da se mora vsak pošten človek zgražati nad takim početjem. Ni mu dovolj, da se zaletava s svojim strupenim gobcem v moža-poštenjaka, temuč renči tudi v njegovo spoštovano družino. — Dopisun, znano nam je, da se te celo mil. g. knezoškof izogibljejo! Govoriti bomo ob priliki pustili neko žensko, ki je letošnjo zimo tebi pomeranče prodajala. Marsikaj zanimivega zna tista povedati o tebi in o neki Neži — — —!

Dopisi.

Iz Hajdinja pri Ptuju. Zaradi naših dopisov iz Hajdinja pri Ptuju sta se mariborška farška lističa „Slovenski Gospodar“ in „Naš Dom“ ali „Fihpos“

jako razburila ter se razrepenčila kakor puran, ka remu pokažeš rudečo ruto. Ako mački na rep sto se zadere in tako je bilo tudi v tem slučaju. Ko s hajdinskega g. kaplana malo opozorili na njegovo prikladno obnašanje v cerkvi med službo božjo, hi sta se oglasila zgoraj imenovana slaboglasna zagor nika klerikalnih nemirnežev ter ga vzela v svoje vetje. Ker so nam znani očetje dotičnih listov, ta tudi kaj lahko umemo njihovo ravnanje, ki je glasno s pregovorom: „Vrana vrani ne ikljuje oč kar mačka rodi vse miši lovi. — V naših dop minismo po krivem dolžili gospoda lana neprimernege djanja, ampak smo mu njeg nedostojno postopanje opravičeno oč ter ga opominjali, naj se v prihodnje varuje tak nastopanja, ki se nikjer ne spodobi olikanemu veku, najmanje pa katoliškemu duhovni v hiši božji. Trdili pa tudi nismo, da je bil omen surovi čin dotičnega šolarja neposredna posledica planovega obnašanja, temuč rekli smo, da s vzgledi pokvarijo dobra nagnenja ali dobre šege resnici tega pregovora pač nikdo ne more ugovar ako ima le količkaj zdrave pameti in skušnje. „podarjevim“ in „Fihposovim“ modrijanom še cel ni po volji, da smo stariše svarili ali vzgojitelje podbujali naj iste podučijo, da nikakor ni uma ako jemljejo otroke seboj v oštarije in šnopsarije da jih naj ne pripuščajo h klanju domačih bodisi kot pomagače, bodisi kot gledalce. No omenjeni modrijani grajajo te naše nasvete ozi opozore, pač jasno priča, da niti pičice nimajo p o temeljnih pravilih vzgojeslovja ali otroške izreje saj tudi ni čuda, saj ti gospodje in njihovi sovr ne gledajo toliko na to, ali je kmečko ljudstvo nostno in prav krščansko ali ne, temuč oni st le za to, da ljudstvo ostane ljudstvo ce nevedno, to se pravi: njihovemu nasilstvu br gojno udano ter da jim pridno nosi svoje k prisluzene groše zdaj za to, drugokrat za uno pot emkrat pod tem, drugič spet pod drugim imenc svojih kovačnicah si neprestano kujejo denar, rega pa le prav malo pride v nežegnane roke dospe kak obrtnik do povoljnega gmotnega s hitro mu ti nenasitljivi grabeži očitajo, da ima kovačnico za kovanje denarja. Pa obrtniki n velikih in malih zvonov, bodisi v stolpu ali pod njico (klingenpajtel), da bi vabili ljudi k izpran svojih mošenj, temuč dati morajo za vsak k blaga tistemu, ki jim denar prinese, pogosto da jo blago tudi brez da bi zanj denarja prejeli. le lepo tiho „ljubi prijatelji v Gospodu“, da n demo zagazili nekam, odkoder se bi prav težko na gladko pot skobacali. — Da o učiteljstvu v dopisih nismo spregovorili niti ene žaljive bes vsakemu naših cenjenih čitateljev dobro znano se pa tiče naše notice gledé g. nadučitelja nika, Vam obljubimo, da bomo dosledno t prihodnje obsojali in očitno grajali, ako se bo od države ali dežele plačan človek, bodisi „o s starček“ bodisi „cvetoči mladenič“, vtikal om

litiko in strankarske spletkarije. — R. L. v imenu mnogih Hajdinčanov. —

Iz Ptujске okolice nam dohajajo od različnih strani pritožbe trgovcev in kramarjev, da jim učiteljstvo dela v njihovem obrtu zgago in znatno škodo. Ako si namreč nakupi kak tak obrtnik svojo zalogo šolskih potrebščin, kakor so knjige, zvezki, table, pisalno in risalno orodje itd. od kakega ptujskega trgovca, ki slučajno enemu ali drugemu učitelju na isti šoli ni povšeč, tedaj dotično šolsko vodstvo ali pa posamezni učitelj šolski mladini takoj prepove, da ne sme pri dotičnem trgovcu ali kramarju kupovati. Posamezni učitelji si baje sami priskrbijo večjo ali manjšo zalogo šolskih potrebščin ter te šolski mladini na drobno prodajajo in kakor je slišati, situ in tam pri tej kupčiji celo dobiček iščejo. V svrhu ohranitvije ugleda in spoštovanja naj bi se učitelji takega neprikladnega povrhu še pa nepostavnega početja ja skrbno varovali ter pomislili, da se obrtniku dela s tem občutljiva škoda, ako se mu kdo na neopravičeni način vtika v njegov kupčijski obrt, od katerega mora postavno določeni davek točno plačevati. Naj bi kakor do pred kratkega tudi zaprejš bila želja naših učiteljev, ohraniti v domačem kraju mir ter se kolikor možno izogibati vsakemu sovražtvu in prepiru. Predstoječe naj za tokrat zadostuje in storjena krivica naj bo pozabljena!

Več trgovskih obrtnikov.

Iz Amerike. „Milwaukee, Wis., dne 2. maja 1904. Ljubi mi „Štajerc!“ Tukaj pošljem naročnino za zopet eno leto, namreč 2 gld. 40 kr. Vsako številko željno pričakujem, ker se že zanaprej veselim iz domačih krajev novic, katere nam donašaš čez široko morje. Veselim se, da mojim ljubim rojakom tam na domači zemlji oči odpiraš, ter jih dovajaš k spoznanju resnice in pravice. Jako pohvalno je za te, da priporočaš kmečkemu ljudstvu učenje nemškega jezika, katerega že v domačem kraju prav pogostoma potrebujejo, tistemu pa, ki se poda po svetu s trebuhom za kruhom, je takorekoč neobhodno potreben. Koliko slovenskih fantov je bilo sedaj po zimi tukaj brez dela celih 5 mesecev, in vendar bi lahko dobili kak zaslužek, ko bi le količkaj nemški znali. Tudi meni bi bila enaka predla, ko bi ne znal nemškega jezika, katerega sem se šele v svojem 23. letu za silo naučil. Sedaj še le sprevidim, kolike važnosti je znanje nemščine in kakšni škodoželjni hinavci so vsi tisti ljudje, kateri branijo, da bi se slovenski otroci v šoli nemščine učili. Dam ti, ljubi „Štajerc“, tudi na znanje, da je tudi tukaj dovolj taci gospodov v črnih sukniških, ki semkaj niso prišli iskat duš, temuč lepih svetlih srebrnjakov, katere jako ljubijo. Za eden o. Karpovedni listek terjajo od delavca po 5 tolarjev, za Podopoved na domu pa 10 tolarjev. Ti črnuhi ne poznajo, koliko mora ubogi delavcc prej trpeti, predno de kals prisluzi nekaj tolarjev, ne, oni neusmiljeno odirajo i v elobogega trpina, samo da si napolnijo svoje žepe in v pomare. Konečno ti, ljubi „Štajerc“ želim obilo vspeha

k tvojemu blagonosnemu delovanju ter te pozdravljaj kot tvoj zvesti somišljenik in naročnik.

A. Weršnik l. r.

Iz Loč. (Nadalje). Poglejmo si natančneje danes nek drugi članek, katerega je „celjska žaba“ iz Loč objavila. Zaletava se v njem v našo šolo in tukajšnjo učiteljstvo. Kar žlobudra o drugih zadevah, to raje prezrimo, ker ni vredno, da se bi človek s takimi kvantami bavil. Da znanje nemškega jezika slovenkemu kmetu ni samo koristno temuč tudi potrebno, to smo že čestokrat povdarjali in tudi dokazali. Tej trditviji ne bode in tudi ne more ugovarjati noben pameten človek, ki je le količkaj stopil čez domač prag. Celosmešna je trditev dotičnega dopisuna, da znanje nemškega jezika dotičnike narodu odtujaše ter tira iz dežele. Vsi sloveči Slovenci so znali nemški, pa so vendar ostali „vrli narodnjaki“; sleherni današnji „steber domovine“ gladko govori nemški in vendar je „navdušen Slovenec“; vso slovensko dijaštvo je v govoru kakor tudi v pisavi bolj ali manje zmožno strašnega nemškega jezika in vendar je ono „up in nada naroda slovenskega“; vsak slovenski duhovnik vrlo dobro tajča, vkljub temu se ogromna večina duhovščine kaj rada pusti nazivati „vrli sinovi matere Slave“ i. t. d., i. t. d. in pa še enkrat i. t. d. K izseljevanju sili ljudi nepovoljno gospodarstveno stanje, ne pa znanje nemškega jezika. Največ izseljencev iz slovenskih pokrajin štejejo na Kranjskem in vendar je v imenovani deželi le malokteri kmečki človek zmožen nemškega jezika. Tu imate, ljubi čitatelji, zopet enkrat jasen dokaz, kako ti blebetači resnici v oči, sami sebe pa po čeljustih bijejo. Pravi cvet neumnosti se pa najde v stavku: „Kjer je trgovina z lesom, so Slovenci navadni drvarji (n. pr. v Žičah Tomandl, pri katerem se je znani dopisunček „celjske žabe“ že dostikrat napil in najedel! —), Nemci pa tržijo na veliko in se bogatijo itd.“ Poglejte le malo naokoli in videli bodete, da imamo mnogo spretnih in imovitih lesnih trgovcev in drugih obrtnikov, ki so dobri Slovenci. Seveda morajo znati nemški ali pa kak drugi jezik tega ali unega sosednega naroda, ker drugače jim sploh ni mogoče v večji meri tržiti.

Toda dovolj smo se že bavili s čenčami lažnjivega dopisuna „celjske žabe“. Na dan volitve hočemo očitno pokazati, da je še ohranjena med nami medsebojna zaupljivost in želja, imeti mir, ter da se ne damo zmotiti lažnjivim nemirnežem in njihovim poročilom. Današnji čas je resen in treba je združenih moči, da se ohranijo v kraju, „kjer dosedaj ni bilo mnogo revščine“, takšne razmere, kakoršnih si vsak miroljuben in pošten občan želi. Vsak strokovni list navdušuje „svoje ljudi“ k medsebojnemu združenju in organizaciji, da se zamorejo krepkeje in vspešnejše premogočni konkurenci v bran postaviti, edini kmečki stan je osamljen v vsakem položaju, razcepljen je v različne stranke, ki se ljuto med seboj bojujejo — na veliko radost tretjega. Kedaj bode vendar prišel čas, da se bodemo tudi mi kmetje eden

k drugemu približali, združili in zjediniли ter pesti pokazali našim izkoriščevalcem in hujskačem? „Zora puca, bit će dana“ ali po slovenski: Zora se žari, dan se že svetli. — Ločan.

Iz Črešnjevca se nam piše: „Za tukajšnega župnika Janez Sušnik-a bil je 11. maj jako neprijeten dan. — Iz trte izvite tri tožbe izišle so mu vse na izgubo. Tožil je namreč prvič dva fanta, ker sta mo baje ukradla iz njegovega vrta rožmarin, za katerega je zahteval 50 kron in za pohojeno salato 10 kron. Okrožna sodnija je dala rožmarin ceniti od zvedencev, ki pa mu nobene cene niso pripoznali. Dokazalo se je še povrh, da tožena fanta rožmarina sploh nista ukradla. — Drugič je bil župnik tožen, ker je izdal nekemu lenuhu in postopaču uradno potrdilo, da je pogorel in da sme beračiti. Dokazalo pa se je, da dotičnik niti posestnik ni in da sploh ni pogorel. Zaradi kraje sedi ta župnikov varovanec sedaj pod ključem, župnik pa mora za svojo nepremišljeno dejanje plačati 30 kron kazni, zraven pa še vse stroške. Neka župnikova glavna priča in iskrena prijateljica obleznila je pri tej priložnosti 3 dni zapora. — Od tretje tožbe, katero je župnik Sušnik vložil zoper posestnika Štefana Sprager-ja, ki je župnika pri neki komisiji imenoval lažnjivca, je tožitelj v zadnjem trenutku odstopil ter raje vse stroške plačal, akoravno je imel za priče seboj mežnarja, svoje tri hlapce in grobarja. — Slutil je namreč, da se Spragerju utegne posrečiti dokaz resnice. — Zunaj sodne dvorane je župnik grobarja še ostro pokregal, zakaj ne pričuje boljše! Zopet se je v pravi luči pokazal mož, ki oznanjuje pravico in ljubezen do bližnjega. Janez, ne bode šlo več, kajti pravica oblake prebije in Bog ne plačuje vsako soboto. Le en malo več krščanskega duha in svete pravice! Naš gospod župnik so v resnici pomilovanja vredni mož. Skrbij imajo čez glavo. Tri sodnijske pravde so se jim ponesrečile, dve velikanski pravdi s 40 pričami pa se bližate! Ko bi le te presnete priče jih kaj ubogale! Pa nekatere se strogo drži jo resnice, ker se vendar bojé nasledkov krivičnega pričevanja. — Vrhutega pa se še bližajo občinske volitve. Že na binkoštno nedeljo so se gospod župnik pritoževali, da pred volitvijo jim farani še eno ali drugo sicer obljubijo, a na dan volitve pa svoje besede ne držé, kakor bi po njihovi volji morali storiti. Ako že takega izvrstnega gospoda ljudje ne ubogajo, kam bode vendar svet prišel?! — Taka je hvaležnost sveta, gospod župnik! — Verni črešnjevski aran.

Zunanje novice.

Sestanek vladarjev. Kakor se poroča sešla se bodeta naš presvitli cerar in angleški kralj Edvard v Marijinih varih na Češkem. Dan sestanka še ni znan. Za slovesen sprejem delajo se že velikanske priprave.

Strašno maščevanje ogoljufane žene. Dne 15. maja t. l. se je morala zagovarjati pred porotnim

sodiščem v Požunu (Pressburg) na Ogrskem Georgina Ambrozi, ki je svoječasnó svojemu možu obočesi s škarjami iztaknila, ko je prišla na sled, da njen mož z neko drugo žensko ljubkuje. Ko je spaldjala mu je zanjko na vrat ter ga mislila zadrgniti. Zbudivši mož pa se ji je krepko v bran postavil, a v tem ljutem boju je žena vzela iz žepa škarje ter mu oči iztaknila. Pri obravnavi je mož jokajé sodnike prosil, naj ženi prizanesejo in jo kazni oprostijo. Ker pa postava v takem slučaju ne pripušča popolne oprostite, so je morali sodniki kljub moževi priprošnji obsoditi, a pri odmerilu kazni so se na priprošnjo vendar ozirali ter hudodelnico obsodili samo na eno leto težke ječo.

Hči milijonarja gladu umrla. V Nev Jorku Severni Ameriki je Josipina Macarill, hči ondotnega milijonarja, šla se na ravno streho očetove palače igrat, pa je ondi padla v dimnik, v katerem je potem najbrž vsled gladu umrla. Našli so jo šele ednajsti dan. Ko je brez sledu izginila, bilo občno mnenje, da jo je kak zlobni človek opejal in si hotel od njenega očeta denarja izsiliti. Tudi oče je tako mislil ter je istemu, ki bi mu hčerko nazaj pripeljal, obljubil 4 tisoč tolarjev nagrade. — Zares čudna so pota božja.

Očak med drevesi. Na otoku Cejlon stoji drevo, ki je že 2.192 let staro; zasadili so ga namreč, kakor to dopričuje 25 starih listin v letu 28 pred Kristusovim rojstvom. Budhisti imajo to drevo v visoki časti ter ga sploh imenujejo „sveto drevo“. Na tisoče jih roma vsako leto k temu očaku, da mu skažejo čast in svojo spoštovanje, kajti neka njihova legenda pripoveduje, da je to drevo zraslo iz mladike onega drevesa, pod katerem je nekdanji njihov prerok Budha počival, katerega po božje častijo in molijo. No, — vsak po svoje.

Cela gora se je pogreznila, kakor poroča ameriški list „Glas svobode“, dne 21. marca t. l. bliž New Brunswicka v Novi Angliji (Severna Amerika). Neki lovec iz pokrajine Tilboque namreč pripoveduje, da je tamkaj sedaj nastalo jezero, kjer popred stala tisoč čevljev visoka gora Bald Mountain. Pogreznila se je vsled potresa. Ob vzniku nekdanje gore so izvirali vroči vreli, katerih voda je bila tudi po zimi tako vroča, da je bila neznosna. Vse to dokazuje, da je bila gora Bald Mountain nekdaj ječasno ognjenik, kojega podzemske moči še niso popolnoma ugasnile. Nekateri od tamkaj došli druzje potrjujejo gorenje lovčevó poročilo.

Žalostna redbinska drama. Pred tremi leti je v Brestovcu neki Svetozar Aracki odpeljal deklico Jeleno Protič njenim starišem, a poročiti ni mogel ž njo, ker še ni zadostil vojaški dolžnosti. Lani je bil v vojake potrjen ter je morel iti služiti na Dunaj. Med tem časom je bila njegova nevesta Jelena gospodinja njegovega očeta. Kmalu pa je nastalo med gospodarjem in bodočo sinaho ljubezensko razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Ob pravoslavni Veliki noči prišel je sin na dopust (Urlaub) dom